

N:o 46.

Ank. till Riksd. kansli den 7 april 1908 kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag dels angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Genom en den 7 sistlidne februari aflåten proposition, n:o 36, hvilken blifvit af båda kamrarna till lagutskottet hänvisad, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga nedan införda förslag till lag angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

De skäl, som ligga till grund för de i förevarande proposition framlagda lagförslag, finnas angifna i det vid propositionen fogade utdrag af statsrådsprotokollet för justitiedepartementens ärenden för den 31 december 1907. Vid ärendets föredragning sistnämnda dag inför Kungl. Maj:t anförde föredragande departementschefen:

»Det underdåniga betänkande af den 20 november 1905, hvori utsedda kommitterade framlade förslag till förordning angående jordregister, innefattade därjämte förslag till, utom annan författning, lagar angående

Bih. till Riksd. Prot. 1808. 7 Saml. 43 Häft. (N:o 46).

ändrad lydelse af 21 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring samt ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Sedan Eders Kungl. Maj:ts denna dag beslutit afåta proposition till Riksdagen om beviljande af anslag till inrättande af ett jordregister i hufvudsaklig öfverensstämmelse med kommitterades förslag har jag att anmäla frågan om de ändringar i sistnämnda två lagar, hvilka kunna föräledas af jordregistrets tillkomst.

De af kommitterade föreslagna ändringarna gingo ut på upphäfvande af de i berörda §§ af ifrågavarande lagar gifna stadganden, att för alltid afsöndrade lägenheter skola åsättas särskilda namn och nummer, hvilka stadganden skulle ersättas med föreskrift därom, att Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade att tillse, det dylika lägenheter blefve införda i jordregistret.

Till stöd för sitt förslag anförde kommitterade, att, för såvidt för alltid afsöndrade lägenheter komme att i jordregistret upptagas med särskilda registernummer, hvilka jämte de namn, som antecknats i öfverskriften till vederbörande upplägg, skulle utgöra deras officiella beteckning, det gifvetvis skulle medföra synnerlig oreda, om lägenheterna dessutom skulle i hittills föreskrifven ordning åsättas namn och nummer i annat än visst, i förslaget till förordning om jordregister angifvet undantagsfall.

Häri instämde kammarkollegium i sitt öfver kommitterades betänkande afgifna utlåtande, och hemställde kollegium därjämte om den ändring i bestämmelserna om anteckningar angående för alltid afsöndrade lägenheter, att de i allmänhet ej vidare skulle antecknas i jordeboken, såsom nu vore föreskrifvit i 26 § af lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring. Kollegium yttrade nämligen, att, då för alltid afsöndrade lägenheter, därest jordregister blefve upprättadt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af kommitterade angifna grunder, komme att upptagas i jordregistret till långt större antal och på ett vida öfver-skådligare sätt än i jordeböckerna och afsöndringsförteckningarna, anledning ej syntes förekomma att i jordeböckerna vidare anteckna sådana lägenheter, som för alltid afsöndrats från egendomar under enskild äganderätt eller stadgad åborätt, för andra fall än, då beslut angående dylika lägenheter meddelats enligt 5 eller 6 § i lagen rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Dessutom ifrågasatte kollegium *dels* om ej anteckningar angående sådana beslut, som nyss nämnts, hellre än i jordeboken borde få sin plats i inteckningsboken, i hvilken händelse de afsöndringar, som vore föremål

för beslut, ej i något fall behöfde antecknas i jordeboken, dels och huruvida icke i lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring borde införas ett särskildt stadgande af innehåll, att, om innehafvare af hemmansdel eller för alltid afsöndrad lägenhet önskade att för densamma skulle i jordregistret och därå grundade handlingar upptagas särskildt namn, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande skulle äga att därtill gifva tillstånd.»

Sedan föredraganden härefter redogjort för innehållet i öfrigt af de yttranden, hvilka afgifvits öfver kommitterades betänkande, såvidt förevarande frågor i desamma berörts, yttrade föredraganden vidare:

»Mot kommitterades förslag, att, då lägenheter, som för alltid afsöndras, hädanefter blifva införda i jordregistret, namn och nummer ej vidare skulle åsättas dem, har i allmänhet någon erinran ej blifvit framställd; och anser äfven jag, att lagändring i detta hänseende bör vidtagas. Likaledes instämmer jag med kammarkollegium och vissa andra i ärendet hörda myndigheter däri, att anteckningar i jordeboken om afsöndrade lägenheter i regel blifva öfverflödiga, då de upptagas i jordregistret. Dock bör, då beträffande någon lägenhet meddelas beslut enligt 5 eller 6 § i 1905 års lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet, lägenheten i sammanhang med anteckning om beslutet införas i jordeboken, därest sådant ej förut skett. Visserligen anser jag lika med kammarkollegium, att anteckning om sådant beslut, om så lämpligen kan ske, bör hafva sin plats i in-teckningsboken, men frågan härom torde icke böra upptagas förrän i sammanhang med ordnande af in-teckningsväsendet i dess helhet, och lärar därför lägenhet, hvarom dylikt beslut meddelas, tills vidare böra i jordeboken upptagas.

Vidkommande förslaget om införande i lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring af bestämmelse att i jordregistret och därå grundade handlingar kunde upptagas särskildt namn å hemmansdel eller för alltid afsöndrad lägenhet, lärar stadgande därom ej hafva sin plats i sagda lag, utan eventuellt böra af Eders Kungl. Maj:t i administrativ väg meddelas.

Med iakttagande af hvad sålunda anförts har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till *lag angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring* samt till *lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet*.

De nya lagarna böra naturligen träda i kraft samtidigt med förordningen om jordregister, hvilken är afsedd att lända till efterrättelse från och med år 1909. I förslagen har därför stadgats, att lagarna skola träda

i kraft den 1 januari 1909. Gifvet är dock, att föreskrifterna om afsöndrad lägenhets införande i jordregistret ej kunna tillämpas, förrän jordregister för orten blifvit upplagd, hvilket enligt förslaget till förordning angående jordregister skall anses hafva skett, sedan granskningen i orten afslutats och i registret gjorts de ändringar och tillägg, som kunna föranledas af därvid uppkomna anmärkningar eller af handlingar, som eljest inkommit till landtmäterikontoret under den tid registret varit föremål för undersökning hos domhufvanden eller granskningen i orten. För såvidt afsöndring fastställs eller beslut meddelas, som i 5 eller 6 § af 1905 års lag afses, innan jordregistrets uppläggande afslutats i den ort lägenheten tillhör, böra i fråga om åsättande af särskildt namn och nummer å lägenheten och dess införande i jordeboken nuvarande bestämmelser fortfarande iakttagas. I enlighet härmed affattade öfvergångsstadganden hafva fogats till de särskilda lagförslagen.»

Vid granskning af de framlagda lagförslagen har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

Utskottet hemställer alltså,

1:o att Riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition för sin del antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring.

Häri genom förordnas, att 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring skola erhålla följande ändrade lydelse:

21 §.

Afhandling rörande jordafsöndring för alltid, hvilken handling skall innehålla så noggrann beskrifning å

den afsöndrade jordens storlek, läge och gränser, att någon osäkerhet därom ej kan uppstå, skall ingifvas till Konungens befallningshafvande, som har att, därest afhandlingen såväl med hänsyn till afsöndringens storlek som ock i öfriga afseenden är med denna lag öfverensstämmande, meddela fastställelse å afsöndringen.

Innan ärendet af Konungens befallningshafvande afgöres, må, där så nödigt finnes, yttrande af landtmätare inhämtas.

26 §.

Sedan fastställelse meddelats å lägenhet, som blifvit för alltid från hemman afsöndrad, skall, på sätt särskildt är föreskrifvet, lägenheten införas i jordregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1909; dock att hvad hittills varit stadgadt skall tillämpas, där fastställelse å afsöndring ifrågakommer innan jordregister upplagts för den ort lägenheten tillhör.

2:o att Riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Härigenom förordnas, att 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet skall erhålla följande ändrade lydelse:

Sedan beslut, som i 5 eller 6 § afses, blifvit meddeladt, varde, på sätt särskildt är föreskrifvet, lägenheten, där sådant tillförenej ägt rum, antecknad i kronans jordebok samt införd i jordregistret; och skall

anteckning om Konungens befallningshafvandes beslut
ske i jordeboken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1909; dock
att hvad hittills varit stadgadt skall tillämpas, där be-
slut, som ofvan sägs, varder beträffande afsöndrad lägen-
het meddeladt innan jordregister upplagts för den ort
lägenheten tillhör.

Stockholm den 7 april 1908.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.
